

BAĞ ANTRAKNOZU HASTALIĞI

(*Elsinoe ampelina*)

Salkımdaki belirtisi

Hastalık belirtileri:

- Etmen asmanın tüm yeşil kısımlarını hastalandırırsa da en çok yeni sürgünlerde ve salkımlarda görülür.

Yapraklarda önce küçük, gayri muntazam lekeler oluşur, daha sonra bunların merkezleri gri, kenarları koyu kahverengileşir. Mevsim sonunda lekelerin orta kısmı genellikle delinir.

- Sürgünlerde lekeler, önce açık kahverengi ve yuvarlaktır, sonra uzayarak elips şeklini alır ve hafifçe çökerler. Lekelerin kenarlarındaki doku biraz kabarık koyu renkli, orta kısmı ise gri renklidir. Daha yaşlı sürgünlerdeki lekeler irileşir, orta kısmı çatlayıp çöküntü yaptığından kanser görünüşü alır.

- Tanelerdeki lekeler 'Kuş Gözü' denir. Bu lekelerin merkezi gri olup, kırmızımsı kahverenkli bir kuşakla çevrilmiştir. Bu lekelerin altındaki hücreler kurur ve sertleşir, civardaki dokular gelişmeye devam ettiği için bozuk şekilli bir tane teşekkül eder.

Hastalığın görüldüğü bitkiler:

Asma

Mücadele yöntemleri:

Kültürel önlemler

- Kış budaması sırasında, asmalar üzerindeki hastalıklı çubuklar dikkatle seçilerek budanmalı ve bağdan uzaklaştırılarak yere dökülmüş hastalıklı bitki artıkları ile birlikte imha edilmelidir.

Kimyasal önlemler

- Kullanılacak ilaçlar ve dozları hakkında en yakın il veya ilçe müdürlüklerine başvurulmalıdır.

BAĞ KÜLLEMESİ

Uncinula necator (Schw.)

Yapraklardaki görünümü

Meyvedeki zararı

Hastalık belirtileri

- Hastalık asmanın tüm yeşil organlarında görülür. Asma üzerinde beyaz pudramsı bir görünüm ortaya çıkar.
- İlk dönemde hastalık genç yapraklarda güç fark edilir. Genelde yaprakların üst yüzeyinde yağ lekesine benzeyen sarımsı veya parlak lekeler görülür. Yaprak yaşlandıkça parlaklığı gider, kalınlaşır ve gevrekleşerek kenardan içe doğru kıvrılır.
- Sürgünler yeşilken hastalıklı kısımlar siyaha yakın koyu kahverengi renk alarak, kışın bu lekeler kırmızımsı kahverengi renge dönüşmektedir.
- Salkımda ise hastalığa erken yakalanan taneler küçük kalır, İrileşebilmiş veya olgunlaşmadan hemen önce yakalanan tanelerin sapı doğrultusunda çatladığı görülür. Genelde taneler %8 şekerleninceye kadar devam eder.

Hastalığın görüldüğü bitkiler

- Asma

Mücadele yöntemleri

Kültürel önlemler

- Bağlarda kısa budama ile çubuk ve tomurcuklarda kışlayan etmenin yoğunluğunun azaltılması, asmanın iç kısımlarına doğru hava dolaşımı ve eşlenmesi sağlanıldığı gibi, kimyasal kontrolün de etkinliği artırılmış olur.

Kimyasal önlemler

- Kullanılacak ilaçlar ve dozları hakkında en yakın il veya ilçe müdürlüklerine başvurulmalıdır.

BAĞ MİLDİYÖSÜ

(*Plasmopara viticola*)

Yapraktaki belirtisi

Salkımdaki belirtisi

Hastalık Belirtisi

- Hastalık asmanın tüm yeşil kısımlarında görülebilir. Sürgünler 25 cm iken hastalık görülmeye başlar.
- Yaprakların üst yüzeyinde sarımsı-kahverengi tipik yağ lekeleri meydana gelir, alt yüzeyinde de beyaz renkli mantar tabakası oluşur. Lekeler büyüdükçe ortaları kızarır ve dökülür.
- Sürgünler üzerinde eliptik lekeler meydana gelir. Şiddetli durumlarda sürgünler kurur.
- Çiçek salkımlarında ise mantar tabakası her tarafını kaplayabilir, kısa zamanda kahverengiye dönüşüp kuruyarak dökülür. Olgun taneler hastalığa daha az duyarlıdır.
- Taneler küçük iken hassas olup mantar tabakasından dolayı grimsi bir renk alır. Beyaz çeşitlerde mat grimsi-yeşil, siyah çeşitlerde pembemsi kırmızıya döner.

Hastalığın görüldüğü bitkiler:

Asma

Mücadele yöntemleri:

Kültürel önlemler:

- Hastalıklı sürgünler dipten kesilip uzaklaştırılmalıdır. Asmaların altı hastalıklı yapraklar ve yabancı otlardan temizlenmelidir. Lüzumundan fazla sulanmamalıdır.

Kimyasal Mücadele:

Kullanılacak ilaçlar ve dozları hakkında en yakın il veya ilçe müdürlüklerine başvurulmalıdır.

BAĞLARDA KURŞUNİ KÜF HASTALIĞI

(*Botrytis cinerea*)

Salkımdaki zararı

apraktaki zararı

Hastalık Belirtisi

- Hastalık elverişli koşullarda bitkinin tüm yeşil kısımlarında görülebilirse de daha sık olarak salkım ve tanelerde zarar yapar.
- Tanelerde önce 3–5 mm çapında yuvarlak pembemsi, kızıla yakın lekeler halinde görülür. Leke tane üzerinde homojen bir şekilde büyür ve büyüdükçe rengi de koyulaşır.
- Parmakla bastırıldığında hastalıklı kabuk etli kısmından kolayca ayrılır.
- İleri dönemde salkım ve taneler gir renkte bir küf tabakasıyla kaplanır. Taneler çatlar çok ileri devrede buruşur ve meşinleşmiş gibi görünüm ortaya çıkar.

Hastalığın görüldüğü bitkiler:

- Hastalığın çok geniş bir konukçusu vardır. Asma süs bitkileri, meyveler sebzeler, orman ağaçları, endüstri bitkileri, makiler, çalılar ve yem bitkileridir.

Mücadele yöntemleri:

Kültürel önlemler:

- Kültürel mücadele kimyasal mücadeleye kadar önemlidir.
- Asmalarda güneşlenme ve havalanmayı sağlamak için iyi bir yaprak ve dal seyreltmesi yapılmalıdır.
- Bilhassa hasat dönemi sonbahara kalan bu nedenle yağışlardan etkilenen asmaların üzeri polietilen örtülerle örtülerek, dört köşesinden iplerle yere çakılan kazıklara bağlanmalıdır.
- Üzümler sonbaharda fazla geciktirilmeden hasat edilmeli SO₂ (Kükürt dioksit) gazı ile gazlanarak soğuk hava depolarına yerleştirilmelidir.
- Asmalar üzümlerin olgunluk mevsiminde fazla sulanmamalıdır ve fazla çiftlik gübresinden ve aşırı azotlu gübrelemeden kaçınılmalıdır.

Kimyasal önlemler:

- Kullanılacak ilaçlar ve dozları hakkında en yakın il veya ilçe müdürlüklerine başvurulmalıdır.

BAĞLARDA KÖK URU HASTALIĞI

(*Agrobacterium vitis*)

Asmadaki görünümü

Kökteki zararı

Hastalık belirtisi

•Etmen asma bitkisinde, toprağa karışmış ırlarda ve kök parçalarında uzun yıllar canlılığını sürdürebilmektedir. Bulaşık topraklara konukçu bitki dikildiğinde, kök veya gövdenin toprağa yakın kısımlarında kültürel işlemler, aşılama, böcek ve nematod beslenmesi gibi nedenlerle açılan taze yaralardan bitkiye giriş yapar.

•Hastalık, omcanın toprağa yakın kısımlarında ve kollarda görülür. Köklerde genellikle ur oluşturmaz, fakat lokal nekrozlara ve çürümelere neden olabilmektedir. Uurlar yaz ayı başlarında beyaz renkli ve yumuşak görünümlüdürler, yaz sonunda kahverengine dönüşürler. Sonbaharda ise kuru ve odunsu bir yapıya bürünürler.

•Bir sezonda tüm omcaı saracak kadar büyük uurlar oluşabilir. Uurlu bitkiler genellikle zayıf sürgün gelişimi gösterir ve sürgünün urun üstünde kalan kısımları kuruyabilir. Özellikle don olaylarının görüldüğü yerlerde, asma üzerindeki don çatlakları boyunca çok sayıda uurlanma olmaktadır. Don çatlakları boyunca oluşan bu belirtiler halk arasında “sıraca” ya da “uyuz” olarak adlandırılmaktadır.

Hastalığın görüldüğü bitkiler:

Hastalık etmeninin konukçusu asmadır.

Mücadele yöntemleri:

Kültürel önlemler:

- Ağır ve su tutma kapasitesi yüksek olan topraklarda ve kış-ilkbahar donlarının yoğun görüldüğü yerlerde fidanlık ve bağ tesisinden kaçınılmalıdır.
- Hastalık belirtilerini taşımayan sertifikalı fidan, çelik ve kalem kullanılmalıdır.
- Hastalıklı bitkiler sökülerek imha edilmelidir.
- Budama, aşılama gibi yetiştirme tekniklerinin uygulanması sırasında kullanılan aletler her seferinde %10'luk sodyum hipoklorite (çamaşır suyu) batırılarak dezenfekte edilmelidir.
- Hastalığın görüldüğü bağlar söküldükten sonra en az 5 yıl süreyle yeni bağ tesis edilmemelidir. Mısır, buğdaygiller, soğanlı bitkiler, yonca ve kuşkonmaz gibi bitkilerle 5 yıllık ekim nöbeti uygulanmalıdır.
- Fidan üretiminde kullanılacak olan uyku dönemdeki anaç ve kalem çeliklerinin 50°C sıcaklığa ayarlı su banyosunda 30 dakika süreyle sıcak su uygulamasına tabi tutulmasıyla, ksilem (iletim demetleri) borularında bulunan bakteri büyük oranda yok edilmektedir.
- Bakım işlemleri sırasında bitkileri yaralamaktan kaçınılmalıdır.
- Aşılama sırasında anaç kalem uyumuna dikkat edilmeli, yara yerlerinden bakteri girişini engellemek için aşı yerleri steril parafin ile kapatılmalıdır.
- Toprak altı zararlıları ile mücadele edilmelidir.
- Bağdaki ağır bulaşık asmalar sökülüp imha edilmeli, söküm yerinde 40 cm derinlik ve 20 cm genişliğinde tecrit çukuru açılarak içerisi sönmemiş kireçle doldurulmalıdır.

Kimyasal mücadele:

- Etkin ve ekonomik bir kimyasal mücadele yöntemi yoktur.

BAĞLARDA ÖLÜ KOL HASTALIĞI

(*Phomopsis viticola*)

Sürgündeki zararı

Hastalık Belirtisi

•Başta sürgünler olmak üzere yapraklar, yaprak sapları, salkım ve salkım sapları, taneler hastalığa yakalanabilmekle birlikte hastalık esas sürgünlerde kendini gösterir.

Sürgünün dipten itibaren üçüncü veya beşinci gözüne kadar olan kısmında, lekeler ve çatlamlar görülür.

•Önce ortaları koyu siyah lekeler meydana gelir, daha sonra bu lekeler birleşerek düzensiz halde siyah çatlak ve yaralar oluşturur. Bu yaralar çok derin olup odun dokusunu dahi çatlatabilir.

•Hastalanmış yapraklar sararır, buruşur, kenarları yırtılır ve küçük kalır.

•Hastalanmış salkım ve tane saplarında lekeler oluşabilir.

•Uzunluğuna çatlayıp yarılan sürgünler sonbaharda beyazlaşarak tipik şeklini alır. Hastalığın diğer adı da 'Sürgün Kuruması'dır.

Hastalığın görüldüğü bitkiler

- Asma

Yapraktaki görünüşü

Mücadele yöntemleri

Kültürel önlemler

- Asmalar budama zamanında yapılmalı ve hasta sürgünler dipten kesilmelidir.
- Budama artıkları kesinlikle asmanın altında bırakılmamalı, uzaklaştırıp yakılmalıdır.
- Budamada temiz aletler kullanılmalıdır.

Kimyasal önlemler

- Kullanılacak ilaçlar ve dozları hakkında en yakın il veya ilçe müdürlüklerine başvurulmalıdır.

ASMA GÖVDE ÇUKURLAŞMASI VİRÜS HASTALIĞI (Rugose Wood Complex)

Gövdedeki zararı

Kabuk altındaki zararı

Hastalıklı asma

Hastalık belirtisi:

- Hastalığın etmeni bir virüstür.
- Üretim materyalleri ile taşınır.
- Xiphinema index nematodu ile taşınır.
- Bitkide gelişme yavaşlar, gözler geç uyanır ve sürgünler zayıflar.
- Asmanın gövdesinde kabuk altında uzunlamasına çukurcular oluşur.
- Bitkide şiddetli bir bodurluk görülür.
- Bitkinin yaprakları ve salkımları küçüktür.

Hastalığın görüldüğü bitkiler:

- Virüsün konukçusu asmadır.

Mücadelesi:

Kültürel Tedbirler:

- Virüsten arı anaç ve üretim materyali kullanılmalı.
- Bağ alanlarındaki hastalıklı asmalar sökülmelidir.
- Yeni bağ alanlarının X.index ile bulaşması engellenmelidir.

ASMA YAPRAK KIVIRCIKLIĞI VİRÜS HASTALIĞI (Grapvein Leaf Roll Virüsü)

Yapraklardaki belirtileri

Asmanın genel görünümü

Hastalıklı sürgün

Hastalık belirtisi:

- Hastalığın etmeni asma A virüsüdür.
- Unlu bitler ile taşınır.
- Aşı kalemi ve bulaşık anaçlarla yayılır.
- Hastalıklı asmalarda gelişme geriliği ve bodurluk görülür.
- Yapraklarda içe doğru kıvrılır, yaprak ayası kırmızımsı ve sarımsı renk alır.
- Yaz başında alt yaprakların damar aralarında kırmızımsı renk görülmeye başlar.

- Yazın sonuna doğru bu kızarma yaprak ayasını kaplar sadece damarlar yeşil kalır.
- Meyve salkımları çok kısa kalır ve olgunlaşma gecikir.
- Meyve rengi yeşil ve soluk olur.
- Bitkinin iletim demetleri ve yaprak dokularında kahverengileşme olur.
- Meyvede şeker oranı düşer ve %70'lere varan ürün kaybı olur.

Hastalığın görüldüğü bitkiler:

- Asma bu virüsün konukçusudur.

Mücadelesi:

Kültürel Önlemler:

- Aşı kalemi ve üretim materyalleri sağlam asmalardan alınmalıdır.
- Virüsten arı asmalar kullanılmalıdır.
- Hastalıklı anaç ve asmalar derhal sökülmelidir.

Kimyasal Mücadelesi:

- Virüsün vektörü olan unlu bitler ile mücadele edilmelidir.

BAĞLARDA YELPAZE YAPRAKLILIK VİRÜS HASTALIĞI (Grapvein Fan Leaf Virus)

Hastalıklı sürgünler

Asmadaki zararı

Hastalığın genel görünüşü

Hastalık belirtisi:

- Bu hastalığa neden olan bir den fazla nepovirüs grubudur.
- Bu virüsler Xiphinema spp. Ve Longidorus türleri ile taşınmaktadır.
- Yaprak damarları anormal şekilde dağılarak yaprağa yelpaze şekli verir.
- Yeni hastalıklarda halka ve çizgi şeklinde lekeler görülmektedir.
- Yapraklarda yeşil ve sarı mozaikler görülür.
- Yapraklarda değişik derecelerde şekil bozuklukları görülür.
- Yaprak saplarında yassılaşıma görülür.
- Sürgünlerin boğum aralarında düzensizlik ve kısalma olur.
- Asmada çalılışıma görülür.
- Sürgünlerde yassılaşıma, zigzag oluşumu ve çatallaşıma görülür.
- Virüsün asmada gövde çukurlaşması yapan ırkları da vardır.
- Aşı noktasında kalem - anaç uyumsuzluğuna benzer belirtiler oluşur.
- Salkımlarda dane silmesi ve irili ufaklı dane oluşumu görülür.

Hastalığın görüldüğü bitkiler:

- Virüsün konukçusu asmadır.

Mücadelesi:

Kültürel Önlemler:

- Yeni bağlar nematodsuz alanlarda kurulmalıdır.
- Kullanılan üretim materyalleri virüsten ari olmalıdır.
- Kullanılan omcalar sertifikalı ve virüsten ari olmalıdır.